

VALENȚE STILISTICE ALE ADJECTIVELOR
ÎN VOLUMUL *LOCURILE NOASTRE SFINTE*,
DE TRAIAN DORZ

FLORINA-MARIA BĂCILĂ

Cuvinte-cheie: *adjectiv, comparație, intensitate, gramatică, stilistică*

Volumul intitulat *Locurile noastre sfinte* se înscrie, cronologic, în rândul lucrărilor pe care Traian Dorz¹ le-a elaborat spre sfârșitul

¹ **TRAIAN DORZ** s-a născut la 25 decembrie 1914, în satul Rături (azi, Livada Beiușului), județul Bihor. La vârsta de 16 ani, aderă la „Oastea Domnului”, mișcare religioasă inițiată de preotul Iosif Trifa la Sibiu în 1923, având drept scop renașterea spirituală „a Bisericii noastre [Ortodoxe – n.n. F.-M.B.] și saltul calitativ moral, cultural și social, în Hristos, al poporului nostru” (Traian Dorz, *Hristos, mărturia mea*, Simeria, Editura „Traian Dorz”, 1993, p. 242). De prin 1933 începe să scrie poezii de factură mistică, pe care le trimite spre publicare la Centrul „Oastei Domnului” din Sibiu. Începând din 1934, Dorz devine colaborator apropiat al preotului Trifa, iar un an mai târziu îi apare primul volum de versuri, intitulat *La Golgota*. Continuă să scrie și să publice în libertate până la sfârșitul lui 1947, când este arestat de Securitate. Cu foarte puține întreruperi, a petrecut 17 ani în închisorile comuniste, acuzat fiind pentru apartenența sa la mișcarea „Oastea Domnului” (organizație ce fusese scoasă în afara legii), pentru activitatea intensă și bogată în cadrul acesteia, pentru implicarea în coordonarea ei la nivel național, pentru scrierea, posesia și răspândirea de materiale religioase neautorizate. În ciuda condițiilor de detenție, a repetatelor arestări, anchete, percheziții, amenințări, amenzi etc., Traian Dorz creează sute și mii de poezii, deschizând lunga serie a *Cântărilor Nemuritoare*; cele mai multe au fost puse pe note și constituie un veritabil tezaur muzical al asociației „Oastea Domnului”, însă ele au ajuns să fie cunoscute și de către membrii altor confesiuni creștine. În perioada regimului comunist, volumele sale au putut circula numai sub formă dactilografiată sau copiate de mână, iar o parte dintre poezii au văzut lumina tiparului în străinătate, prin bunăvoința unor creștini care au apreciat talentul creator, spiritul profund religios și vocația de „misionar laic” a acestui poet român. Traian Dorz a

vieții². După ce, în diverse ocazii, vizitase împreună cu câțiva dintre apropiații săi o serie de monumente și locuri importante din țară, autorul – profund marcat de admirabilele (re)întâlniri cu semnificațiile arhetipale ale modelelor primordiale³ – avea să-și contureze ideea unei scrieri oarecum laice, care să reflecte, într-o manieră inedită, aceste peripluri ce i-au lăsat o adâncă impresie⁴.

Așa cum reiese chiar din subtitlu (*Sfinte momente printre monumente, poezii și ilustrații, eseuri și meditații*), cartea cuprinde nu numai poeme religioase, ci și poezii de factură istorică, patriotică ori reflecții despre valorile național-creștine ale neamului nostru: „Mai înainte de a fi monumentele a fost Istoria. Și mai înainte de Istorie au fost eroii care au făcut-o. Eroii au creat evenimentele, iar acestea le-au creat monumentele [...]. Creatorii Istoriei au tăcut, dar creațiile lor nu.”⁵

Într-o atare carte-album („jurnal de călătorie și de bucurie”⁶, în care se îmbină, în chip fericit și original, poezia și proza de factură meditativă), „locurile, evenimentele și personalitățile istoriei noastre

trecut la cele veșnice la 20 iunie 1989, în localitatea natală. După 1990, multe dintre scrierile sale (poezii, memorii sau meditații) au fost publicate în țară, la edituri precum „Oastea Domnului” din Sibiu sau „Traian Dorz” din Simeria.

² Nu putem preciza cu exactitate anul în care Traian Dorz a finalizat elaborarea acestei cărți din următoarele considerente: în antologia intitulată *Din cele mai frumoase poezii*, cuprinzând câteva dintre cele mai valoroase creații lirice ale autorului, alcătuită, în clandestinitate, de tinerii săi colaboratori, atunci când el împlinea 70 de ani, și (re)publicată la Simeria, Editura „Traian Dorz”, 2004, la începutul secțiunii care include poemele selectate din *Locurile noastre sfinte* (vezi p. 249), ni se indică drept an al „aparitiei” 1987, iar în volumul *Traian Dorz, la capăt de călătorie*, [Simeria], [Editura „Traian Dorz”], [s.a.], p. 24, Ioan Beg menționează faptul că poetul încă lucra la această carte pe la mijlocul lunii noiembrie 1988. După prăbușirea regimului comunist, ea a putut vedea lumina tiparului la Sibiu, în Editura „Oastea Domnului”, mai întâi în 1995, apoi, la aceeași editură, în 2010; la această a doua ediție vom face trimiteri în demersul de față, cu precizarea că toate sublinierile din versurile citate ne aparțin.

³ Vezi, în acest sens, Ana Asandei Căsuță, *Percepția semnificațiilor*, în „Oastea Domnului”, XIX (2010), nr. 9, p. 10-11 *passim*.

⁴ Pentru această discuție, vezi Ioan Beg, *op. cit.*, p. 96-98.

⁵ Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, ediția a II-a, Sibiu, Editura „Oastea Domnului”, 2010, p. 9.

⁶ Ana Asandei Căsuță, *op. cit.*, p. 10.

nu sunt privite doar sub aspectul lor real. Poetul scoate în evidență planul spiritual al acestora, făcându-ne să vedem partea lor nevăzută cu ochiul omenesc, dar devenind palpabilă prin ochiul credinței.”⁷ Într-adevăr, volumul are un pronunțat caracter educativ, pedagogic, vizând, în mod deliberat, generațiile de toate vârstele – de ieri, de azi și de mâine: „Veniți să dăm un sfânt / sărut / acestor semne sfinte, / să nu lăsăm acest Trecut / pe veci / să se-nmorminte!”⁸ Astfel, personalități reprezentative pentru spiritul românesc (voievozi, conducători, eroi, artiști reali sau legendari: Mihai Viteazul, Horea, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, Tudor Vladimirescu, Constantin Brâncuși, Meșterul Manole și Ana), puncte cu rezonanță istorică sau culturală (Alba Iulia, Țebea, Câmpia de la Blaj, Curtea de Argeș, Cetatea Sucevei, Mausoleul de la Mărășești, ansamblul sculptural de la Târgu-Jiu: Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului), repere geografice (Mureșul, Oltul, Carpații, Retezatul, Ceahlăul, Caraimanul), biserici și mănăstiri (Cozia, Tismana, Putna, Voroneț), sărbătorile românilor, alături de orice „izvor, / și piatră, / și cărare”⁹ din inconfundabila „Acasă”¹⁰ – toate acestea, transpuse în plan spiritual, „devin sau personaje, sau locuri emblematice ale spațiului nostru mioritic”¹¹. Dar abordarea tematicii sau a structurii unei asemenea opere literare nu poate fi întreprinsă cu deplin succes fără a lua în considerare și cercetarea elementelor lingvistice prin interme-

⁷ Gheorghe Precupescu, *Câteva repere biobibliografice*, în Traian Dorz, *Din pragul veșniciei*, Sibiu, Editura „Oastea Domnului”, 1999, p. 373.

⁸ Traian Dorz, *Nemuritoarele comori*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 84.

⁹ Idem, *ibidem*, p. 83; vezi și idem, *Aceste veșnice comori*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 34.

¹⁰ Idem, *Acasa mea*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 90-91.

¹¹ Gheorghe Precupescu, *op. cit.*, p. 373. De altfel, lor li se și dedică această „comoară de laude la adresa bisericilor strămoșești și a altor monumente și datini ale poporului nostru, plin de cea mai caldă iubire și în duhul cel adânc al credinței noastre creștinești.” (Dumitru Stăniloae, în Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, p. 5): „Închin, cu cea mai adâncă iubire și recunoștință, ofranda acestor gânduri și lacrimi ale întregii mele ființe Iubirii și Jertfei pentru Credință și Neam a tuturor eroilor, profeților și martirilor acestor două valori eterne din Neamul nostru, începând de la Cel Dintâi și până la Cel Din Urmă, Care le-a dat și le-a primit în Numele Lui unic...” (Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, p. 7).

diul cărora se configurează coordonatele esențiale ale universului liric dorzian, impregnat de un puternic filon mistico-religios. De aceea, în cele ce urmează, ne vom opri asupra unui fapt semnalat de majoritatea celor care se ocupă de studierea limbii artistice a unui scriitor: *valențele stilistice ale adjectivelor*. Pornim de la premisa că procedeele expresive de redare a intensității dețin o importanță majoră în textul beletristic, constituind unul dintre mijloacele frecvent întrebuințate pentru a da culoare și relief stilului, îndeosebi atunci când construcțiile respective constituie o deviere de la normă. În limbajul poetic mai ales, superlativul, de pildă, creează efecte unice din punctul de vedere al conținutului și al expresiei estetice, reflectând, nu o dată, originalitatea creatorului de versuri, forța lui de imaginație și de prelucrare artistică a limbii.

*

Specifică adjectivului și adverbului, *categoria gramaticală a comparației* a prilejuit discuții multiple în literatura de specialitate, fiind definită și prezentată din varii unghiuri de vedere în lucrările de gramatică sau în studiile care i-au fost consacrate în lingvistica românească ori în cea străină. Controversele privesc, în esență, terminologia folosită de cercetători, în directă legătură cu statutul acestei categorii gramaticale (*comparație vs intensitate*) și cu sistemul ei de valori, inventarul faptelor de limbă subsumate comparației, clasificarea și interpretarea lor – opinii divergente determinate, în general, de concepția diferită a autorilor și de metodele utilizate în analiză.

În gramatica tradițională, se vorbește despre trei grade de comparație: *pozitivul*, *comparativul*, *superlativul* (ultimele două – cu anumite subcategorii), afirmându-se, totodată, că *superlativul absolut* reprezintă gradul intensității extreme a unei însușiri. Exprimarea acesteia, ca act tipic al aprecierii subiective, al implicării afective, dispune în toate limbile de mărci numeroase și variate, care prezintă o serie de aspecte gramaticale și stilistice specifice.

Superlativul nu reprezintă unicul grad de comparație care intră în sfera de interes a stilisticii. Se știe că, de pildă, adjectivele românești se clasifică și în funcție de posibilitatea lor de a se combina cu morfemele gradelor de comparație; în raport cu acest criteriu, se disting: 1) adjective gradabile (comparabile); 2) adjective negrada-

bile – clasă în cadrul căreia se pot delimita: a) adjective (prin excelență, neologice) care, la origine, reprezintă forme de comparativ sau de superlativ latinesc; b) adjective din terminologia tehnico-științifică; c) adjective ce exprimă însușiri cu caracter absolut (care nu pot fi concepute în trepte diferite) și deci, din considerente semantice, nu acceptă gradarea. Sensul lor lexical e fie incompatibil cu variațiile de intensitate, fie echivalent cu superlativul (deși ele au formă de pozitiv); ca atare, adăugarea morfemelor respective ar crea structuri pleonastice.

În majoritatea lucrărilor de gramatică se precizează însă că unele adjective necomparabile în îmbinările obișnuite (unde sunt folosite cu înțelesul propriu) permit, totuși, ocurența mărcilor comparației când sunt întrebuințate cu anumite sensuri secundare ori figurate; „tendința de a le reincluce în opoziția de grad [...] se explică prin aceea că gradele constituie o categorie gramaticală implicând, de cele mai multe ori, afectivul”¹². Ne vom referi, în continuare, la câteva situații speciale de acest gen.

Adjectivul *viu*, de regulă negradabil (întrucât denumește o însușire unică: *ființă vie* „care este în viață, care trăiește”), poate fi supus comparației atunci când are, de exemplu, sensul „violet” (*un spirit mai viu ca oricând*; *X e mai viu în mișcări decât Y*.) sau „(despre culori) aprins” (*roșu viu*). În poeziile din volumul în discuție, *viu* apare la comparativul de superioritate în două secvențe lirice: una – închinată „locurilor sfinte” din țară și nepieritoarei mărturii pe care o depun în fața posterității prin ceea ce reprezintă ele pentru spiritul românesc, pentru credința, istoria și însăși ființa neamului nostru („Să ni le știm! / Să ni le spunem / urmașilor din fii în fii, / a lor porunci și adevăruri / în veci să ne-ardă **tot mai vii**.”¹³; se observă că, în acest fragment, *viu* „plin de viață, de vitalitate, de dinamism”, „puternic, intens” se află în poziția sintactică de element predicativ suplimentar, iar morfemele *tot mai* au rolul de a indica

¹² Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 405.

¹³ Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 4.

„intensitatea crescândă [subl. aut.]”¹⁴); cea de-a doua – într-un poem care invită la reflecție, preț de câteva „momente printre monumente”, asupra istoriei și a impactului ei în contemporaneitate („[...] acele sfinte / și cerești evenimente, / ce, cu cât le-acopăr anii, / sunt **mai vii** / **și mai prezente!**”¹⁵; prin asocierea, în coordonare, a celor două adjective-nume predicative negradabile, dar, contextual, sinonime – întrebuințate la comparativul de superioritate –, expresia poetică devine aproape pleonastică: în ciuda trecerii implacabile a timpului, urmele trecutului dăinuie neobosite, mereu mai proaspete și mai pătrunzătoare, mai durabile și mai actuale).

O situație similară, reflectând „exprimarea *superiorității* [...] *progresive* [subl. aut.]”¹⁶, unde morfemul *mai* este dublat de marca adverbială *tot*, se întâlnește în următorul fragment: „... Dar vânt și praf / **tot mai afară** / te-alungă, să te duci în munți”¹⁷; *afară* (adverb încadrat în categoria celor „cu conținut semantic precizat prin el însuși”¹⁸, deci care, în mod curent, nu permite variații graduale, întrucât exprimă o circumstanță ce nu poate fi supusă comparației: „dincolo de limitele unui spațiu închis sau apropiat”) apare la comparativul de superioritate într-o poezie concepută în maniera adresării directe dinspre eul liric spre *Troița Maramureșeană* – reprezentare a crucii, a îndemnului tăcut la meditație și la rugăciune,

¹⁴ Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *op. cit.*, p. 343.

¹⁵ Traian Dorz, *Faceți-vă timp să mergeți!*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 13.

¹⁶ Gheorghe Pop, *Morfologia limbii române. Structuri și sistem*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, 1998, p. 70.

¹⁷ Traian Dorz, *Troița Maramureșeană*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 104.

¹⁸ Iorgu Iordan, Valeria Guțu Romalo, Alexandru Niculescu, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București, Editura Științifică, 1967, p. 271. De altfel, lucrările de gramatică nu includ adverbul *afară* în categoria celor ce „exprimă circumstanțe relative, adică intervale sau puncte și momente care, obiectiv, pot fi mai extinse sau mai puțin extinse, mai apropiate sau mai depărtate” (Georgeta Ciompec, *Adverbul. Comparația adverbială*, în idem et alii, *Limba română contemporană. Fonetică. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985, p. 251); cf. însă Dumitru Bejan, *Gramatica limbii române. Compendiu*, ediția a II-a, Cluj, Editura Echinox, 1997, p. 244, unde *afară* este considerat ca făcând parte din clasa adverbelor de loc susceptibile de gradare.

cea care asigură nu numai sentimentul demn al supraviețuirii, ci și miracolul biruinței în lupta cu împrejurările neprielnice ale existenței pe acest pământ.

Ideea continuă în celelalte strofe, culminând cu finalul poemului – o secvență cu mireasmă de rugă stăruitoare: „... Troiță Marmureșeană, / nu ne lăsa / și nu te du, / rămâne țara **prea orfană** / atunci când ai să pleci și tu.”¹⁹ În versurile citate, adjectivul *orfan*, al cărui sens lexical – „(persoană) care a pierdut un părinte sau pe amândoi”; „(prin extensiune) (persoană) care nu are familie” – nu e compatibil cu intensitatea în măsuri diferite, puse în evidență prin comparație, are formă de superlativ absolut (construit cu adverbul *prea*, indicând prezența în exces a calității) și sensurile (secundare) „sărac, sărman”, „lipsit (de ceva)”, „singur, fără protecție”: într-adevăr, de-a lungul zbuciumatei sale istorii, spiritul românesc a fost asociat, aproape prin definiție, cu creștinismul și cu însemnele acestuia, fără de care ființa noastră națională și-ar fi pierdut, inevitabil, identitatea și viabilitatea.

Adjectivul *divin* (cu semnificațiile „ceresc, caracteristic Cerului”, „plin de sfințenie”, „minunat, încântător”, „uimitor de frumos”) este întrebuintat, cu intenții expresive, la comparativul de superioritate într-un poem cu proiecții cosmogonice, consacrat momentului nașterii din nou – privită, din perspectivă biblică, drept „cununie” interioară (concretizare esențială a legăturii bazate pe iubirea jertfitoare reciprocă, în sens spiritual, dintre om și Dumnezeu) –, atunci când o ființă umană decide, în chip tainic, să se încredințeze, pentru tot restul vieții, în Mâna Creatorului: „Pe nicio frunte luminată / n-ai pus un **mai divin** / sărut”²⁰. Ca determinant al aceluiași substantiv, întâlnim și adjectivul de proveniență participială *nesfârșit* („continuu, neîntrerupt”, „nelimitat în timp sau în spațiu”, „neobosit”), la superlativul relativ de superioritate, în următorul fragment din poezia *Poarta Sfântului Sărut*, al cărei mesaj se fundamentează pe analogia dintre simbolurile sculpturii brâncușiene și Golgota – Poarta Sărutului Dumnezeiesc, garanție a trăirii eterne împreună cu Divini-

¹⁹ Traian Dorz, *Troiță Marmureșeană*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 104.

²⁰ Idem, *Ce cununie strălucită*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 71.

tatea: „Aici ne-mbrățișează Tatăl cel mai frumos și mai plăcut, / din cele patru taine-a Crucii, în **cel mai nesfârșit** sărut.”²¹

De reținut, în volumul *Locurile noastre sfinte*, utilizarea, la superlativul relativ de superioritate, a două adjective antonime contextual (ambele – derivate cu sufixul *-esc*) și care, în mod obișnuit, nu permit gradarea: „O umilință-atât de-adâncă / pe-un nimb atât de-mpărătesc, / cântarea **cea mai îngerească** / și plânsul **cel mai omenesc**...”²² Această strofă creionează, într-o aparentă antinomie, câteva note distinctive ale Fecioarei Maria: deplina smerenie și menirea unică de a fi Născătoare de Dumnezeu – arhetip al purității, în interiorul căruia armoniile serafice se împletesc cu durerile inerente ale firii omului; în versul al doilea din fragmentul citat, adjectivul-epitet (*i*)mpărătesc (aluzie la Maica Domnului, supranumită *Împărăteasa* de către Sfinții Părinți ai Bisericii), care desemnează o însușire ce nu poate exista în grade diferite, este precedat de un determinant cantitativ nedefinit, legat prin prepoziția *de* – procedeu inclus de unii cercetători în categoria construcțiilor echivalente cu superlativul²³.

*

După cum se observă, în poeziile din cartea intitulată *Locurile noastre sfinte*, antrenarea adjectivelor negradabile în opozițiile de intensitate naște imagini artistice cu un potențial afectiv remarcabil, al căror efect mizează pe organizarea inedită a elementelor extrase din materialul lexical și din sistemul gramatical al limbii comune; de altfel, se știe că „un scriitor nu creează cuvinte, ci face apel la cele existente, dar le folosește în îmbinări noi, le exploatează virtualitățile ascunse și le conferă astfel valori noi”²⁴.

²¹ Idem, *Poarta Sfântului Sărut*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 63.

²² Idem, *O, Maica Jertfei*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 100.

²³ Vezi * * *, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul*, București, Editura Academiei Române, 2005, p. 163; Toma Măruță, *Ideea de superlativ în limba română*, în „Limbă și literatură”, I (1955), p. 200; cf. și Gabriela Pană Dindelegan, *Structura adverb + de + adjectiv (sau adverb): descriere sintactică și interpretare semantică*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXXII (1981), nr. 6, p. 604-605.

²⁴ Ștefan Munteanu, *Studii de lingvistică și stilistică*, Pitești, Editura Pygmalion, 1998, p. 132.

Dacă „mesajul poeziei mistico-religioase este existența întru mântuire”²⁵, atunci, cu certitudine, abordările posibile ale unui asemenea tip de text literar nu trebuie să ignore analiza gramaticală, întregită de cea stilistică. Tocmai acest lucru am încercat să-l semnalăm, selectând, din poeziile incluse în volumul menționat, fragmente ce evidențiază valențele conotative ale gradelor de comparație în construcții prin intermediul cărora autorul izbuteste să contureze un adevărat periplu al restituirilor necesare, conceput într-o viziune proprie, impregnată de o deosebită forță sugestivă, ca o posibilă „carte de vizită” a reperelor sacre, morale și culturale cu care spiritul românesc vine la întâlnirea cu civilizațiile lumii. Într-adevăr, lirica dorziană în ansamblu (iar cartea de față nu constituie o excepție) își înscrie mesajul vizionar – în mod explicit sau indirect – pe aceste coordonate perene, centrându-se pe aspectele generale sau particulare ale relației omului cu Dumnezeu, cu toate implicațiile ei, inclusiv în viața cotidiană ori în perspectiva nemuririi: „Un dor de veșnicie / mă-ncearcă-atunci arzând, / și-așa de grea-mi devine / povara firii mele / când fiecare-ntoarce Acasă / aprinzând / la geamul unei lacrimi / lumina unei stele...”²⁶; cu alte cuvinte, „Nemurirea, / de când știm, / ne-am trezit că ne-o suim / rost cinstit să-nveșnicim.”²⁷

Bibliografie

- Asandei Căsuță, Ana, *Percepția semnificațiilor*, în „Oastea Domnului”, XIX (2010), nr. 9, p. 10-12.
- Beg, Ioan, *Traian Dorz, la capăt de călătorie*, [Simeria], [Editura „Traian Dorz”], [s.a.].
- Bejan, Dumitru, *Gramatica limbii române. Compendiu*, ediția a II-a, Cluj, Editura Echinox, 1997.
- Ciompec, Georgeta, Dominte, Constantin, Forăscu, Narcisa, Guțu Romalo, Valeria, Vasiliu, Emanuel, sub coordonarea acad. Ion Coteanu, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.

²⁵ Eugen Dorcescu, *Poezia mistico-religioasă. Structură și interpretare*, în „Reflex”, VII (2006), nr. 7-8-9, p. 42.

²⁶ Traian Dorz, *Îmi place câteodată*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 81.

²⁷ Idem, *Nemurirea...*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 32.

- Dorcescu, Eugen, *Poezia mistico-religioasă. Structură și interpretare*, în „Reflex”, VII (2006), nr. 7-8-9, p. 38-42.
- Dorz, Traian, *Din cele mai frumoase poezii*, Simeria, Editura „Traian Dorz”, 2004.
- Dorz, Traian, *Din pragul veșniciei*, Sibiu, Editura „Oastea Domnului”, 1999.
- Dorz, Traian, *Hristos, mărturia mea*, Simeria, Editura „Traian Dorz”, 1993.
- Dorz, Traian, *Locurile noastre sfinte*, ediția a II-a, Sibiu, Editura „Oastea Domnului”, 2010.
- * * *, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul*, București, Editura Academiei Române, 2005.
- Iordan, Iorgu, Guțu Romalo, Valeria, Niculescu, Alexandru, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București, Editura Științifică, 1967.
- Iordan, Iorgu, Robu, Vladimír, *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
- Măruță, Toma, *Ideea de superlativ în limba română*, în „Limbă și literatură”, I (1955), p. 188-212.
- Munteanu, Ștefan, *Studii de lingvistică și stilistică*, Pitești, Editura Pygmalion, 1998.
- Pană Dindelegan, Gabriela, *Structura adverb + de + adjectiv (sau adverb): descriere sintactică și interpretare semantică*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXXII (1981), nr. 6, p. 593-610.
- Pop, Gheorghe, *Morfologia limbii române. Structuri și sistem*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, 1998.

STYLISTIC USAGE OF ADJECTIVES IN THE VOLUME *LOCURILE NOASTRE SFINTE*, BY TRAIAN DORZ

(Abstract)

The purpose of the current article is to analyze some aspects regarding Adjectives that do not admit degrees of comparison, but which are used in the comparative or superlative in the poems from the volume *Locurile noastre sfinte*, by Traian Dorz – a book which comprises not only religious, historical or patriotic poems, but also essays dedicated to the national-Christian values of the Romanian spirituality. We refer to the fact that some Adjectives which cannot show degrees of comparison in common structures (in which case they are used with their proper meaning), nevertheless allow the presence of the inflected suffixes when they are given a special connotation, highlighting the role of this phenomena in setting the lyric frame of Traian Dorz – a contemporary Romanian poet, unfortunately not so well known, who wrote thousands of poems of mystic insight and numerous volumes of memoirs and religious meditation.